

— Evo ti nekoliko tudi mojih jagod! — vzkliknila je Betuška. — Ná tudi mojih! Ná tudi mojih! — klicali so otroci od vseh strani in pritresali iz svojih posodie v Rožičino košarico. Prej, kakor so prišli v vas, srečali so babico. Skrbelo jo je za otročiče. A bilo jej je tudi dolgočasno. Kateri babici pa tudi ni dolgočasno po dobrih otrocih? Ko je ugledala otročiče v daljavi, šla jim je naproti in otroci so tekli k dobrej starki.

— Bábica, bábica, to imamo jagod! — klicali so veselo.

Nu dobro je to, dobro, samó da ste tukaj; vender kje je pa moja Milica? — In mala, štiriletna Milica je vže zagrabila bábico za široki predpasnik, a z drugo roko jej podajala jagod, nabranih na bilko trave in zviti v krog.

— Bábica, to imaš molek — dejalo je dekletce — sama sem ti ga napravila; vender ta se je — pristavila je važno.

— Oj, ti srčece moje, toraj si se spomnila na svojo bábico? — radovala se je starka. — Ali, otročiček moj, za mene je drugačen molek; tega snej ti sama. — Ali Milica ni mirovala, dokler ni babica vsaj jedne jagode pokusila, kako je sladka; nù, drugo je pa vže sama spravila pod streho. Preje nego so prišli v sobo, ni bilo več o molku ne duha ne sluha.

In kaj so počele jagode v gozdu? Otroci so jih še po večkrat obiskali. In še le, ko so dozorele borovnice in málini, takrat so dejale jagode otrokom: Nù, sedaj si bodemo malo odpočile, k letu pa pridite zopet! — Otroci so potem hodili na borovnice in máline, in ostala so samó zelena jagodna peresca v gozdu. Vedno jih je sedelo nekoliko pri jednej koreninici, kakor dobri bratci pri jednej mizi, a vetrček jim je pripovedoval, kar je vedel o dobrih in pridnih otročičih.

O zvitem krojači.

(Národna pripovedka; priobèil F. G. Podkrimski.) = *Pravica*

Ek oče je imel tri sine. Starejša dva sta sovražila najmlajšega ter ga ob-
sipavala z vsakojakimi psovkami. Dolgo časa trpi mlajši potrpežljivo tako
ravnanje. Ko sta ga pa začela brata celó pretepavati, tedaj se poslovi od
svojega sivega očeta, poveže v culico krojaško orodje ter se napotí „s trebuhom
za kruhom.“

Po celodnevnej hoji pride vže v trdej noči do neke vasice. Stopi v prvo
hišo in poprosi prenočišča. Prijazni kmet ga rad vzprejme pod streho, češ, da
lahko več dnij ostane pri njem ter mu popravi in zašije staro obleko. Krojač
ostane pri kmetu.

Bilo je vroče poletje in gosti roji muh so brenčali šivajočemu krojaču okolo
glave. Posebno pri jedi so mu delale nadležne muhe veliko sitnostij, ker so mu
cepale vedno v skledo. Ko je nekega opóludne jedel kisló mleko in krompir v
oblicah, padlo mu je nekaj jedi iz nerodne lesene žlice na mizo. To so bile gostí
za muhe! Tedaj pa udari krojač ves razjarjen s plôsko roko po mizi in vse črno

muh se je valjalo. Vesel jih začne preštevati in glej — bilo jih je ravno petdeset. Da bi ne pozabil tega števila, zapiše si zadaj na svojo suknjo številko: 50. — Čez nekaj dnij poide delo pri kmetu in krojač odkoraka dalje. Vroče solnce mučilo ga je vso pot. Blizu nekega mesta pade onemogel v suh jarek ter prespi ondu vso noč.

Visoko je vže stalo solnce drugega dne, ko je po poti prijahal kralj tiste dežele ter ugledal spečega krojača v jarku. Ker si ni vedel razložiti števila 50 na njegovem hrbtu, ukazal je jednemu izmej slug, naj pokliče zaspanca.

„Kaj pomeni óna številka na tvojem hrbtu?“ — vpraša kralj krmežljavega krojača. „Se li mar ne ustrašiš petdesetih?“

„Nè, nè ustrašim se jih nè! Z jednim udarcem, — da, vi ne veste, kakšno valjanje in brcanje je to bilo!“ odreže se krojač.

„Tak junak si tedaj! Ravno prav; idi z menoj, zeló te potrebujem. Divjega prašiča mi bodeš ukrotil, ki mi je vže več ljudij razmrevaril.“

Krojaček gre za kraljevimi strežaji v grad, kjer so mu dali jesti in piti.

Takój naslednje jutro pošlje ga kralj v bližnji gozd. Ko se je krojač boječe oziral po prašiču, pripodi se za njim nakrat velikanska zvér. Krojač naglo teče v malo kapelico, ki je stala tik goščave. Kapelica je imela železna vrata in dvoje nizkih oken. Komaj zaprè krojač za sebjó vrata, vže prilomasti prašič ter divja okolo kapelice. Plašno tišči krojač vrata in trepetaje pričakuje, kaj se bode zgodilo. Kar se pokaže na oknu odurna glava prašičeva. V strahu smukne sedaj krojaček vèn; v istem trenutku pa skoči prašič v kapelico. Krojač videč, da ima prašiča ujetega, zapahne brzo vrata ter postavi na vsako okno velik kamen, da bi mu zvér ne ušla. Potem ponosno korači nazaj v mesto.

Ko ga kralj vpraša, je-li kaj opravil, odgovori krojač: „Hm! tacega mačka ne bi! Ko me je ugledal, bežal je v goščavo, a jaz sem tekkel za njim, zgrabil ga za rep, vlekel nazaj in ga zaprl v kapelico. Ondù je sedaj.“

Kralj pohvali krojača, rekoč: „Ker si tak junak, pa mi ukroti še roparja, ki stanuje sredi gozda v velikej graščini. Ves je železen; njegov meč pa tehta sedem stotov. Če mi ónega divjaka končáš, dam ti svojo hčer za ženo.“

Takój obljubi krojač storiti, kar mu je veleval kralj; v srcu si pa misli: „Zvijajča mi bode vže pomagala iz stiske!“

Ko pride drugega dne zgodaj blizu gozda, zapazi, kako je planila kanja na drobnega skorjanca. Urno priskoči in reši ubogo živalico iz krempljev, potem pa jo dene v žep, da bi se ogrela.

Še le pozno popóludne dospé do oddaljenega gradú. Ropar sprehajal se je ravno pred njim. Predrzni krojač ga takój ogovori: „Moj kralj mi je ukazal, naj se s teboj poskusim.“

„Prav!“ zasméje se porogljivo ropar. „Ker pa vidim, da nimaš orožja, hočeva drugače poskusiti svojo moč.“

Nato vzame v roko kamen ter ga stisne, da se je kar pokadilo. Premedeni krojač pobere tudi kamen, pa ga skrivaj spusti v žep, odkoder potegne kosec sira, ostanek popotnice. Tega krepko stisne in glej! — mleko se je pocedilo. Zeló se začudi temu ropar, a ne reče niti besedice. Pobere pa zopet kamen ter ga zaluči naravnost proti nebu. Še le za dve uri padel je kamen zopet na tla. Isto učini tudi krojač. A mesto kamena vrže v zrak skorjanca, kojega je nosil dotlej v žepu.

Ptič vzleti naravnost v višavo ter jima naglo zgine izpred očíj. Čakata ga do mraka, a „kamena“ le še ni bilo nazaj.

Osramočeni ropar povabi tedaj svojega tekmeča v graščino, da ondú prenoči. Po večerji leže krojač na železno postelj za velikimi vrati, a ropar se odpravi v gorenje nadstropje. Tam še nekoliko časa ropoče, potem nastane tišina po vsem gradu. — Zviti krojač ne more zatisniti niti za jedno sekundo očíj. Boji se namreč roparja, kateremu ne zaupa. In res vstane ropar po noči ter pride doli, a krojač počene pod postelj. Ropar udari v tem z mečem po postelji, da jo razcepi na dva dela.

„Nù, kaj pa je?“ vpraša zaspano krojač.

„Nič!“ odgovori ropar in začuden otide.

Za dve uri pa se priplazi ropar zopet po stopnicah, da bi zavratno umoril krojača. Sedaj skoči krojač k vratom, da bi mu ušel. Ko ropar sliši, da skuša vrata odpreti, steče urno doli po stopnicah, toda dolgi meč zamota se mu mej nogi, da se izpotakne. Z velikim truščem pade po kamenitnih stopnicah ter se takòj ubije.

Krojač, to čuvši, ukreše ogenj, da bi videl, kaj se je zgodilo. Strah ga obide, ko ugleda svojega sovražnika v krvi; a vender se mu prav zdi, da je Bog končal tega hudobneža. Hoče mrtvecu odsekati še glavo, toda težkega meča niti privzdigniti ne more. Odreže torej roparju glavo sè svojim nožičkom ter jo vzame sè seboj v mesto.

Vesel mu prihiti kralj naproti.

„Ta velikan,“ začne pripovedovati krojač, „hotel se je igrati z menoj. Ko me je ujezil, tekla sva parkrat okolo gradú, potem pa mi je spak ušel v vežo. Dohitevši ga na stopnicah, pograbil sem ga za vrat ter ga vrgel ob tla. Potlej sem mu vzel tisti nožiček, ki tehta menda sedem stotov ter mu odsekal glavo.“

„Kralj povabi sedaj junaka-krojača na svoj dvor, da bi bil prvi za njim. Krojač pa opomni kralja obljube. V zadregi je sevéda kralj zaradi tega, a zagotovi mu, da mu bode dal hčer v zakon, kakor hitro zvrši še jeden čin.

Na meji se prikaže sovražnik, in kralj pozove krojača, naj ide pobit sovraga. Krojač nabere nekaj vojakov ter se poslovi pri kralju, ki mu je podaril iskrega konja. Nevajen jezdarenja, pada krojač vedno raz njega. Ukaže tedaj, naj mu zvežejo nogi pod konjskim trebuhom, potem oddirja sè svojimi junaki v boj. Mej potem prijaha mimo sv. križa. Tam ustavi konja, oklene se sv. razpela ter gorko prosi Boga, da bi mu dodelil slavno zmago. Kar zdirja konj dalje in krojač izpuli slabo postavljeno znamenje čisto iz tal. Takrat pa mu pride na um, da se hoče Bog sam vojskovati na njegovej strani. Lepo se torej zavrna in postavi križ préd-se na konja. Ko so sovražniki ugledali krojača s križem v roki, začeli so upiti: „Bežimo, sam gospod Bog gre nad nas!“ — in izpustili so se v beg a krojač za njimi.

Z veliko slavo sprejel je kralj zmagovitega krojača, dal mu svojo hčer in napravil veliko pojedino. Po njegovej smrti pa je postal krojač sam kralj, ki je potem srečno kraljeval do svoje pozne smrti.

